SULUET

Ŋun a gweja kak ko ŋuto se ko ŋo liŋ

1 1 I suluki na ŋo liŋ Ŋun a gweja
ko ki ko kak. 2 Ama a kak gwe a
mulu kana, a mudwe gwe i loki na koŋe
lo pioŋ; a Mulökötyo lo Ŋun bibirte i
pioŋ ki. 3 A Ŋun kulyani adi, Ti parara
na gwe; a kirut parara na gwe. 4 A Ŋun
ko mete adi parara a na'but; a Ŋun
korji parara ko mudwe. 5 A Ŋun gwije
parara a Tuparan, a gwije mudwe a
Tukwaje. A tokotyaŋ na gwe a kirut
ko'bure, a gwe a lor geleŋ.

6 A Ŋun kulyani adi, Ti 'diko na gwe
i kiden na pioŋ i korja na kunu pioŋ ko
kune pioŋ. 7 A Ŋun gweji 'diko, a
korji pioŋ na gwon kak ko pioŋ na
gwon ki i ŋina 'diko kune; a gwe sona.
8 A Ŋun gwije 'diko a Ki. A tokotyaŋ na
gwe a kirut ko'bure, a gwe a lor tomu-
rek.

9 A Ŋun kulyani adi, Ti pioŋ na
gwon i mukök na 'diko kune momorji i
pirit na geleŋ, ko ti kak nateyon metani
meta; a gwe sona. 10 A Ŋun gwije kak
nateyon na a Kak, a nye gwije momoresi
ti pioŋ a Törön; a Ŋun ko mete a gwe
a na'but.

11 A Ŋun kulyani adi, Ti kak pune
pun, ko ti ŋo logon toran a konyen, ko
kaden logon radan ludweki lo gwe i na
kak, gwoso i gweyarijin kase ka'de
ka'de. A gwe sona. 12 A kak pune ŋo
logon toran a konyen gwoso i gweyarijin
kase ka'de ka'de, ko kaden logon radan
ludweki logon ko konyen kase gwoso i
gweyarijin kase ka'de ka'de; a Ŋun ko
mete, a gwe a na'but. 13 A tokotyaŋ
na gwe a kirut ko'bure, a gwe a lor
tomusala.

14 A Ŋun kulyani adi, Ti pararajin
gwe i 'diko i korja na tuparan ko
tukwaje; ti se gwe a kweyesi ti diŋitan,
ko ti perok, se ko ti kiŋajin; 15 ti se gwe
a pararajin ti 'diko anyen tindu parara i
kak. A gwe sona. 16 A Ŋun gweji
pararajin murek dumalak; duma nase
tumatyan i tuparan, na'dit nase tuma-
tyan i tukwaje; a nye köti gweji kaser.
17 A Ŋun tindi lepeŋat i 'diko, anyen
pararaju kak, 18 i tumatyan ko tuparan
ko tukwaje, i korja na parara ko mudwe;
a Ŋun ko mete a gwe a na'but. 19 A
tokotyaŋ na gwe a kirut ko'bure, a gwe
a lor toiŋwan.

20 A Ŋun kulyani adi, Ti pioŋ
koko'yokti koko'yokta ko tojore na
ŋo lo gwon jörun, ko ti kwen 'da'dajiti i
wöli na ki ko kak. 21 A Ŋun gweji ŋo
temejik lo gwon i pioŋ kata, ko kulye
ŋo liŋ lo gwon jörun logon wöwöki, a
koko'yoggi pioŋ, gwoso i gweyarijin
kase ka'de ka'de, ko kwen liŋ logon
'da'daju gwoso i gweyarijin kase ka'de
ka'de; a Ŋun ko mete a gwe a na'but.
22 A Ŋun 'boroji lepeŋat adi, Yuŋweni
ta yuŋwe, ŋöine ta ŋöi, jorene ta i pioŋ
ti tör. Ti kwen ŋöine ŋöi i kak. 23 A
tokotyaŋ na gwe a kirut ko'bure, a gwe
a lor tomukanat.

24 A Ŋun kulyani adi, Ti kak topu-
kundye ŋo lo gwon jörun gwoso i
gweyarijin kase ka'de ka'de, kweja adi,
toro'bo, ko ŋo liŋ lo gwögwöŋtu kak kilo,
ko kijakwa ti mu'diŋ, gwoso i gweyarijin
kase ka'de ka'de. A gwe sona. 25 A
Ŋun gweji kijakwa ti mu'diŋ gwoso i
gweyarijin kase ka'de ka'de, ko toro'bo
gwoso i gweyarijin kase, ko ŋo liŋ
logon gwögwöŋtu kak kilo gwoso i
gweyarijin kase ka'de ka'de; a Ŋun ko
mete a gwe a na'but.

26 A Ŋun kulyani adi, Ti yi gweji
ŋuto a gwuluet nikaŋ, gwoso gwesin
kaŋ; ko ti lepeŋat tumatyane i somot ti
törön, ko i kwen liŋ ti ki, ko i toro'bo,
ko i ŋo liŋ ti kak, ko i ŋo liŋ lo gwö-
gwöŋtu kak kilo. 27 Nyena a Ŋun gweji
ŋuto a gwuluet nanyit, a gweji lepeŋ
gwoso gwesin kanyit ti Ŋun; a gweji
lepeŋat ko lalet ko nakwan. 28 A Ŋun
'boroji lepeŋat; a Ŋun kulyani ko se adi,
Yuŋweni ta yuŋwe, ŋöine ta ŋöi, ko
jorene ta i kak, ko te'yi ta lepeŋ, ko
tumatyane ta i somot ti törön, ko i kwen
ti ki, ko i ŋo liŋ lo gwon jörun logon
wöwörö kak kilo. 29 A Ŋun kulyani adi,
Mete ta, nan aje tikin ta ŋo liŋ logon
toran a konyen logon gwon i kak
'bukuluŋ, ko kaden liŋ logon radan
ludweki, se gwe a kinyo losu. 30 Nan
köti a tikin ŋo liŋ loŋem lo punun kak
kilo a kinyo lo kijakwa liŋ ti mu'diŋ,
ko lo kwen liŋ ti ki, ko lo ŋo liŋ logon
gwögwöŋtu kak lo gwon jörun kilo.
A gwe sona. 31 A Ŋun ko mete ŋo liŋ
nagon nye a gwe kine, a gwe a na'but

1.3: 2 Kor 4.6 **1.6-8:** 2 Pet 3.5 **1.26:** 1 Kor 11.7 **1.27:** Mat 19.4; Mar 10.6
1.27-28: Sul 5.1-2

parik. A tokotyaŋ na gwe a kirut ko'bu-
re, a gwe a lor tobuker.

2 1 Nyena a ki ko kak se ko ŋo liŋ
lo gwon i lukata nase kulo iŋge
tutuŋöki sona. 2 A i lor toburyo a Ŋun
kirut tutuŋge kitajin kanyit liŋ nagon
nye a kon kune, a nye yuke yukan i lor
toburyo i kitajin kanyit liŋ nagon nye a
kon kune. 3 A Ŋun 'boroji lor toburyo
a gelundye nye a loke, kogwon i ŋilu
lor nye aje gwo'dan i kitajin kanyit liŋ
nagon nye Ŋun a gwe ko a kon kune.
4 Kine a pipilisi ti ki ko ti kak na
gweyari se nu.
I ŋilu lor logon Matat Ŋun a gweja
ko kak ko ki lu, 5 kaden liŋ ti yöbu
nyuŋ 'bayin i kak, a ŋo liŋ loŋem lo
punun kak kilo nyuŋ 'bak a ko punun
ki; kogwon Matat Ŋun nyuŋ 'bak
to'doju kudu i kak, a lele ŋuto gwe
'bayin lo kurju kak; 6 ama a luru ŋiyu
kaŋo i kak, a towindye kak 'bukuluŋ.
7 A Matat Ŋun gweyundye ŋuto i lipo
na kak, a yukakindye lepeŋ köbuŋöt
lo ru kanyit i kume; a ŋuto worani a ŋo
lo gwon jörun.

Melesen na Edene

8 A Matat Ŋun 'yuddi melesen i
swöt lo 'yure Edene yu; a tindi ŋuto
logon nye a gwe lo nyu. 9 A Matat
Ŋun topunundye i kujöŋ kata kaden liŋ
logon kwekwelen i meta logon ludweki
kase a lo'but i nyei, ko ködini toruet
köti i kiden na nu melesen, ko ködini
denet lo kulya na'but ko narok.
10 A kare 'bukundye kaŋo Edene kata
i towindya na melesen; a nye korji
korja i nu pirit a gwe a karya iŋwan.
11 Karin ti kare togeleŋ lo a Pison;
lepeŋ a nye logon 'dokon loŋga jur lo
Kawila 'bukuluŋ. Ŋilu jur gwon ko
dakap; 12 a dakap ti ŋilu jur gwe a na-
'but; a bedolak se ko ŋurupö nakwe-
kwelen nagon a berilo gwe nyu. 13 A
karin ti kare tomurek lo gwe a Gikon;
lepeŋ a nye logon 'dokon loŋga jur lo
Etiopia 'bukuluŋ. 14 A karin ti kare
tomusala lo gwe a Tigiri; lepeŋ
a nye logon 'dokon Asura i swöt lo
'yure nanyit. A kare toiŋwan lo gwe a
Perat.
15 A Matat Ŋun 'dumundye lu ŋuto,
a tindi lepeŋ i melesen na Edene i
kurju na lepeŋ ko i tiju na lepeŋ.
16 A Matat Ŋun sarakindye lu ŋuto
adi, Do bubulö nyesu ludweki ti kaden
liŋ ti melesen abur, 17 ama ködini denet
lo kulya na'but ko narok do ti nyesu
ludweki kanyit kwöŋ. Kogwon i ŋilu
lor logon do mo nyesi ludweki kanyit
lu, do 'diri mo twatwan.
18 A Matat Ŋun kulyani adi, Ti
gwon a na'but ko lu ŋuto gwon geleŋ;
nan de tetenakindya lepeŋ kaŋaranit
nagon jujukin lepeŋ. 19 Nyena a Matat
Ŋun gweyundye kaŋo i lipo kijakwa liŋ
ti mu'diŋ, ko kwen liŋ ti ki, a joŋgi se
ko lu ŋuto yu i meta ko nye ködyö
gwijö se a ko ŋa; nyena ko lu ŋuto a
gwijö lele ŋo lo gwon jörun a ŋa, a
kine gwe a karin kanyit. 20 A lu ŋuto
gwije toro'bo liŋ ko karin, ko kwen
liŋ ti ki, ko kijakwa liŋ ti mu'diŋ;
ama i kulya ti lu ŋuto, kaŋaranit a ko
nyuŋ ryeki lepeŋ nagon jujukin nye.
21 Nyena a Matat Ŋun tindi lu ŋuto i
doto parik adi mwön, a na dotori nye
nu, a nye 'dumundye lele merete lo
ŋilu ŋuto, a nyökökindye lokore i pirit.
22 A Matat Ŋun joŋgi ŋilo merete
logon nye a 'dumun ko lu ŋuto lu a nye
tetendi a ŋuto nakwan, a joŋgi ko lu
ŋuto yu. 23 A kirut lu ŋuto kulyani adi,

Na soŋinana i 'dutet gwe a kuyutyo
lo kuyu kwe,
ko a swöt lo mugun nio;
a nye de luŋuni a Nakwan,
kogwon nye 'dumwę kaŋo ko Lalet.

24 Nyenagon a ŋuto lalet mo kö'yi
monye ko ŋote, a mo morji ko narakwan
nanyit, a se mo gwe a mugun geleŋ.
25 A se murek liŋ ko lalet ko nakwan
mugunya kase gwe a limuö kana, a
kusik kase tine yu.

'Doro na ŋuto i toron

3 1 Nyena a munu gwe a lokoŋ lwö-
lwöŋ kulye ŋo liŋ ti mu'diŋ logon
Matat Ŋun a gweja kulo. A nye pije
nu ŋuto adi, Ŋun 'diri a kulya adi ta ti
nyesu ludweki ti kaden liŋ ti melesen
le? 2 A nu ŋuto waddi munu adi, Yi
bubulö nyesu ludweki ti kaden liŋ ti

2.2: Eb 4.4,10 **2.2-3:** Yuö 20.11 **2.7:** 1 Kor 15.45 **2.9:** Kwe 2.7, 22.2, 14 **2.24:** Mat 19.5; Mar 10.7-8; 1 Kor 6.16; Epe 5.31
3.1: Kwe 12.9, 20.2

melesen, 3 ama Ŋun a kulya adi, Ta ti
nyesu ludweki ti ködini lo gwon i kiden
na melesen lu kwöŋ, a ta tine 'bo se,
an ta twatwa. 4 A munu kulyani ko nu
ŋuto adi, Ta ti twatwa asut. 5 Kogwon
Ŋun a den adi i lor lo nyesi ta ludweki ti
ŋilu ködini lu, a konyen kasu mo ŋaji
ŋaju, a ta mo gwe gwoso Ŋun lo dendya
kulya na'but ko narok. 6 A nu ŋuto ko
meddi adi ludweki ti lu ködini a lo'but i
nyei, köti kwekwelen i meta, köti a
ködini lo 'de'dekarikin i tokoŋgu na
ŋuto, a 'deundye ludweki kanyit a
nyesi nyesu, a tindi lalet lonyit köti,
a lu ŋuto nyesi nyesu. 7 A kirut konyen
kase ŋaji ŋaju se murek liŋ, a se dendi
adi se gwon ko mugunya a limuö
kana; a se ribbe koropo ti ki'bi i pirit
na geleŋ, a tetenakindye 'borik a 'bono.
8 A se yiŋge mumuyukta na MATAT
Ŋun i wörö i melesen i likun na kak,
a lu ŋuto se ko nakwan nanyit 'danani
'dana ko MATAT Ŋun i komoŋ i kiden
na kaden ti melesen. 9 A MATAT Ŋun
luŋgi lu ŋuto a pije lepeŋ adi, Do liya?
10 A nye waddi adi, Nan a yiŋga mumu-
yukta inot i melesen, a nan kujönöni
kujönö, kogwon nan gwon a limu
kana; a nan 'danani 'dana. 11 A Ŋun
pije adi, Ŋa lo takindya do adi do gwon
a limu kana? Do a nyesu ludweki ti lo
ködini logon nan a sarju do adi do
ködyö ti nyö lo? 12 A lu ŋuto waddi
adi, Na ŋuto nagon do aje tin i gwon ko
nan na aje tindu nan ludweki ti lo
ködini a nan nyesi nyesu. 13 A kirut
MATAT Ŋun pije nu ŋuto adi, Na ŋo
a nyo nagon do a kon na? A nu ŋuto
waddi adi, Munu lo mumulukakindya
nan, a nan nyesi nyesu. 14 A MATAT
Ŋun kulyani ko lu munu adi,

Kogwon do aje kon na ŋo,
do a senya i kiden na toro'bo liŋ,
ko i kiden na kijakwa liŋ ti mu'diŋ;
do mo wawaraktu kak ko pele,
a do mo nyenyesiti putut
i perok liŋ ti gwiliŋit inot
15 A nan mo tindi ŋisa i kiden
inot ko na ŋuto,
köti i kiden na nyakwariat kulök
ko na nyakwariat kanyit;
nye mo böböŋörö do i kwe,
a do mo böŋöddi lepeŋ i loŋu'yum

16 A Ŋun kulyani ko nu ŋuto adi,
Nan mo tutuŋöi tomiesi kunök
jore parik i yuŋundyö inot,
iŋkoi, do mo ŋoŋoŋga i ta'duundyö
inot na ŋwajik;
a do mo 'deke lalet ilot,
a nye mo sarji do.
17 A Ŋun kulyani ko Adama adi,
Kogwon do a yiŋga gworo lo
narakwan inot,
köti do a nyesu ludweki ti lu
ködini
logon nan a sarju do adi do ti
nyesu kata lu,
kak na a senya kogwon kulya
kunök;
do mo nyesu ŋo kanyit ko ŋiŋiresi
i perok liŋ ti gwiliŋit inot.
18 A na kak mo towilakindye do
kikwa se ko kalelerok;
a do mo nyesi 'dötilön ti mu'diŋ.
19 Do mo nyesu kinyo ko ŋiŋiresi
tojo do a yitö kak,
kogwon do a 'dumwe kaŋo kanyit.
Do a lipo, a do mo yitöni i lipo.

20 A lu ŋuto gwije nakwan nanyit a
Awa,[a] kogwon nye a ŋote na ŋo liŋ lo
gwon jörun kilo. 21 A MATAT Ŋun
tetenakindye Adama se ko nakwan
nanyit boŋgwat nagon a gobero, a nye
tojubbi se.
22 A kirut MATAT Ŋun kulyani adi,
Mete, lo ŋuto a wora gwoso lele likaŋ i
dendya na kulya na'but ko narok,
nyena soŋinana an nye ko riöddu
könin i 'dumundya na ludweki i ködini
toruet, a nyesi nyesu a gwe jörun ŋupi.
23 Nyenagon a MATAT Ŋun riköddi
lepeŋ kaŋo i melesen na Edene i kurju
na kak nagon nye a 'dumwe kaŋo kata
na. 24 Nyena a nye turöddi lu ŋuto
kaŋo, a i swöt lo 'yure na melesen na
Edene, a nye tindi kerubajin se ko bandu
lo tule a kimaŋ, logon wöwöriŋöddu i
swötön liŋ anyen teŋgu kiko lo tu i
ködini toruet.

UBS—1979—5M—053P

[a]**3.20** Awa Karin ti Awa kweja adi Gwon jörun
[b]**4:1** **Kaina** Karin ti Kaina kweja adi Ryerye
3.13: 2 Kor 11.3; 1 Tim 2.14 **3.15:** Kwe 12.17 **3.17-18:** Eb 6.8 **3.22:** Kwe 22.14